

POHJOINEN JYVÄSKYLÄ

E-LEHTI 2-2022

Katerine (oik.) oli saapunut Senaatintorille Helsingissä 18.4. ystävineen kannustamaan Ukrainaa. Kuva: Jouni Pänkäläinen.

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Hyvinvointialue luo strategiansa s. 3

Pikkulintuja s. 4

NATO ja Suomi s. 6-7

Ukrainan asia on meidän s. 8-9, 12-13

Odessasta Palokkaan s. 10-11

Satu kutsumuksesta s. 14

Korona, Venäjä, NATO, hoitajalakko ja SOTE

Koronapandemia ei ole lähelläkään ohitse. Tämän vuoden puolella on kuollut kohta jo kaksi ja puolituhatta suomalaista. Se on paljon. Koronasta on tullut "uusi normaali", maskisuosituksesta on luovuttu vaikka terveydenhuollon ammattilaiset ovatkin esittäneet epäilyjä siitä, että suosituksen poisto on ennenaikainen. Toivotaan parasta ja pelätään pahinta. Va-

rovaisuus on vieläkin paikallaan.

Venäjän rikollinen hyökkäyssota Ukrainaan ja Venäjän kamottavat sotarikokset ovat leimanneet uutisia koko kevään. Joukko- haudat ja todisteet kidutuksista kertovat karmaisevaa kieltään.

Käsissämme on pahin pakolaiskriisi sitten toisen maailmansodan. Miljoonat ja taas miljoonat ukrainalai-

set ovat joutuneet jättämään kotinsa ja pakenemaan maan sisällä tai ulkomaille. Venäläinen sotajoukko, jota paremmin voisi luonnehtia roskaväeksi raiskaa lapsia ja naisia sekä teloittaa niin harkitusti kuin summittaisestikin siviilejä. Venäjän kirkko on asettunut Putinin hallinnon tueksi sotaretkellä, jonka tarkoituksena on Ukrainan valtion ja kansan tuho ja alistami-

nen osaksi Venäjän imperiumia.

Ukraina taistelee urheasti ja monet länsimaat kamppailevat omantuntonsa kanssa, asettavat pakotteita, toimittavat aseistusta, mutta ostavat edelleen venäläistä öljyä - kun tankataan autoon venäläistä öljyä, tankataan itseasiassa ukrainalaisten verta. Putinin sotakoneeseen voidaan iskeä vain lopetta-

malla Venäjälle menevä energiatuloista saatava euro- ja dollarivirta.

Venäjä on myös alkanut uhkailla Suomea kun Suomi on hake-massa NATO-jäsenyyttä. Monenlaista ilkeyttä voi olla luvassa tulevina aikoina.

Ja lopuksi vielä on hoitajalakko ja SOTE-uudistus. Viimeksimainittu on historiamme suurimpia mullistuksia. Aluevaltuustot aloitta-

vat työnsä ja terveydenhuolto ja julkinen sektori ovat uuden edessä.

Vuotta 2022 on vielä paljon jäljellä. Paljon haasteita ja uhkakuvia, mutta myös valoa edessä.

Kansallista yhteisyyttä ja yhteisvastuuta tarvitaan.

Kyllä me tästä selviämme. Ja peukut pystyy ja tukea Ukrainalle!

Toimitus

HYVÄÄ VAPPUA !

Lohikosken-Huhtasuon Demarit

Palokan Demarit

Kuva: Taitelija
Alpo Lahtinen

TYÖVÄENLAULUILTA

Vappuaattona 30.4.2022 klo 18:00 Aalto-salissa

(Väinönkatu 7, Jyväskylä)

Tervetuloa viettämään
Vappuaattoiltaa Aalto-salille!

Aallon Laulajat ja
Soittokunta Kajastus vastaa
illan ohjelmasta!

Työväenlaulukaraoke!

Anniskelusta vastaa Juurikka Catering

Tilaisuuteen on vapaa pääsy! Tervetuloa!

Mikä Jyväskylässä mättää ?

Kun maansiirtotöitä tehdään talvela ja käytetään "mitä sattuu" käsillä olevia aineksia, on keväällä edessä "rospuutto". Mutavelliksi muutuneen liittymän "hunnta" oli yli 40 senttiä syvä. Jalkamiehen oli mahdollonta päästä yli. Auto upposi etupäästään kuin kivi kaupungin alihankkijan "remontoimaan" liittymään.

Tämäkään ei vielä riittänyt. Jo aiemmin kaupungin aliorakoitsija "tuhoosi" kuusiaitaa, vaikka kaupunki oli luvannut ettei aitaan kosketa ilman yhteistä katselmusta. Nyt kuusiaita ei ole vuosiin kasvanut "niistetyltä" kohdalta. Aitaa oli hoidettu vuosikymmeniä pieteetillä.

Ehkäpä on aika äänestää jaloillaan ja muuttaa muualle.

kuvat ja teksti:
Jouni Pänkäläinen

POHJOINEN JYVÄSKYLÄ

Julkaisija ja kustantaja:
Lohikosken-Huhtasuon Demarit
Päätoimittaja: Allan Kemiläinen

E-JULKKAISU

ALUELEHTI

Lohikosken-Huhtasuon Demarit
Kolikkotupa, Kolikkotie 2 C
40320 Jyväskylä
www.pohjoinen-jyvaskyla.fi
toimitus@pohjoinen-jyvaskyla.fi

Kustantajan virhevastuu ilmoituksesta on korkeintaan ilmoituksen hinta.

Hyvinvointialue luo strategiansa

Vaikka yleisesti ottaen keski-suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden taso on jatkuvasti parantunut, hyvinvoinnin jakautuminen väestössä on yhä eriarvoisempaa.

Eriarvoisuus ilmenee sosioekonomisten ryhmien välillä lähes kaikilla hyvinvoinnin osa-alueilla. Käynnistyvän hyvinvointialueen ensimmäisiä tehtäviä on luoda strategia, joka taistelee tätä eriarvoisuutta vastaan ja varmistaa, että Sote-uudistuksen tavoitteet toteutuvat käytännössä.

Visio, missio ja arvot

Uudistuksessa vastuu sote-palvelujen järjestämisestä siirtyy kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille. Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteet uudistetaan, jotta voidaan taata yhdenvertainen palvelujen saatavuus kaikkialla Suomessa. Hyvinvoinnin- ja terveyserojen kaventaminen sekä vastaa-

minen ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin ovat myös ensisijaisia päämääriä. Keski-Suomen hyvinvointialueen uudet päättäjät saavat kesäkuuhun mennessä strategiatyönsä valmiiksi – missio, visio ja arvot alkavat olemaan selvillä.

Strategia siis kertoo siitä mitä tehdään, jotta organisaatio saavuttaa tavoitteensa ja visionsa. Strategia ei ole sanahelinää vaan sisältää konkreettisia tekoja. Strategian pitäisi olla toteutettavissa käytännössä. Epärealistinen strategia jää melko suurella todennäköisyydellä toteutumatta. Ennen kaikkea on tärkeä, että jokainen organisaation työntekijä tietää, mikä hänen roolinsa on strategian toteuttamisessa. Strategian ei tarvitse kuitenkaan olla täydellinen - strategiatyössä pitää jättää tilaa suunnanmuutoksille ja jatkokehittämiselle.

Yksilö keskiössä

Sosialidemokraattinen ryhmä on vahvasti sitä mieltä, että yksilö, siis potilas tai asiakas, on keskiössä. Organisaatio rakennetaan palvelemaan tätä päämäärää. Uudistus antaa loistavan mahdollisuuden palveluiden integraatioon. Sen myötä päällekkäisiä palveluja voidaan vähentää - ja parhaassa tapauksessa karsia kokonaan pois. Näin voidaan ratkaisevasti tehostaa ja parantaa keskeisiä sote-palveluja ja vapauttaa resursseja uuteen käyttöön. Kuntoutukseen ja mielenterveysongelmiin - varsinkin nuorten keskuudessa - on syytä laittaa selkeästi enemmän panoksia.

Yhdenvertaisuus ja ihmislähtöisyys ovat arvoina tärkeimmistä päästä. Hyvinvointialueen palvelujen tulee olla sekä oikea-aikaisia että ennakoivia. Yksinkertaisesti ilmaistuna: oikea palvelu, oikeaan

aikaan ja mahdollisimman läheltä. Toimivuuden ohella jatkuvuus lieene palveluketjun tärkeimpiä ominaisuuksia. Omalääkärijärjestelmä on tässä suhteessa ylivoimainen. Se luo turvallisuuden tunnetta, se herättää luottamusta ja positiivista mielikuvaa organisaatiosta.

Hyvinvointialueen tärkein resurssi on ilman muuta henkilöstö. Ilman hyvinvoivaa henkilöstöä hyvinvointialue ei voi

toimia riittävällä teholla ja vaikuttavuudella. Näin ollen mahdollisuus vaikuttaa omien tehtävien järjestelyyn, kehittää toimintaa ja kehittyä yksilönä työpaikalla, on asia, jota ei voi aliarvioida.

Viihtyminen työssä tärkeää

Vuorovaikutus, avoimuus ja kannustava ilmapiiri ovat keskeisimpiä hyvän työpaikan

tunnusmerkkejä.

Yllä kuvattua polkua seuraten Keski-Suomen hyvinvointialue kehittyy resilientiksi organisaatioksi, jossa suunta ja päämäärät ovat selkeitä ja jokainen - sekä asiakas että työntekijä - tietää olevansa tärkeä.

*Tony Melville
Aluevaltuuston
sd-ryhmänjohtaja*

Julkisten alojen mielenosoitus keräsi väkeä Jyväskylässä

Keskiviikkona 6.4.2022 kunta-alan väki kokoontui mielenilmauksiin Jyväskylässä, Rovaniemellä ja Oulussa. Torstaina 7.4.2022 vuorossa oli Turku. JUKOn toiminnanjohtajan Maria Löfgrenin mukaan kuntapalvelut otetaan jo liian itsestäänselvyysinä. "Nyt on joustamiset joustettu.". Kuvat Jyväskylän mielenosoituksesta: Jouni Pänkäläinen.

Pikkuarvun on hitusen pienempi kuin varvun. Parhaiten sen erottaa varpusta päälään suklaanruskeasta väristä ja posken mustasta pilkusta.

(Kuva: Juha Paananen)

Pikkukuovilla pään raidoitukset erottuvat selvemmin kuin kuovilla, ja pikkukuovin nokka on lyhyempi. (Kuva: Juha Paananen)

Pikkulintuja

Suomessa tavataan noin 20 lintulajia, joiden lajiniimi alkaa sanalla ”pikku”. Usein näillä ”pikkulinnuilla” on paljon samannäköinen mutta kooltaan suurempi vastinlaji. Tällaisia lajipareja ovat mm. pikkujoutsen – laulujoutsen, pikkuarvun – varvun, pikkukuovi – kuovi ja pikkulokki – naurulokki.

Useimmiten näiden rinnakkaislajien pikku-

alkuinen laji on harvinaisempi. Esimerkiksi pikkujoutsen on Suomessa selvästi harvakuuisempi kuin laulujoutsen; pikkujoutsen ei edes pesi Suomessa, vaan tavataan vain läpimuuttajana keväisin ja syksyisin Suomen etelä- ja keskiosissa. Vielä 1900-luvun alkupuoliskolla laulujoutsenkin oli harvinaisuus, lähes kuolemassa sukupuuttoon. Suojelun avulla sen kan-

ta on nykypäiviin tultessa runsastunut valtavasti.

Muutamassa tapauksessa pikkuinen on vastinlajiaan yleisempi. Esimerkiksi tästä käy pikkuarvun, joka on nykyään selvästi runsakuuisempi kuin varvun. Vielä 1980-luvulla pikkuarpushavainto oli Suomessa lintuharrastajapiireissä merkittävä tapaus ja varvun tammien yleislintu. Ny-

kyisin tilanne on muuttunut lähes päinvastaiseksi: pikkuarvun on miltei syrjäyttänyt varvun.

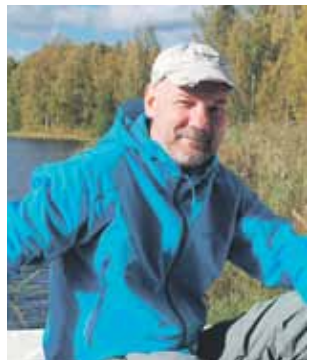
Pikkukuovin ja kuovin erona on koon lisäksi pesintäalue. Pikkukuovi on pohjoisen Suomen lintu; kuovi taas pesii etelämmässä, erityisesti Pohjanmaalla. Kokonaisparimäärä on pikkukuovilla hieman pienempi (noin 50 000) kuin kuovilla (noin 80 000). Keski-Suomessa pikkukuoveja voi nähdä yleensä kevätmuuton aikaan toukokuussa.

Pikkulokkeja pesii

lähinnä eteläisessä Suomessa noin 10 000 paria. Se on Suomessa alkuaan kaakkoinen uudistulokas, ja sen kanta on vuosi vuodelta voimistunut. Pikkulokki sekoitetaan usein noin kolmannesosan isompaan naurulokkiin, jonka kanta on tätä nykyä kymmenkertainen pikkulokkiin verrattuna.

Tosin naurulokit ovat jo vuosikymmeniä vähentyneet Suomessa ja laji luokitellaan jo vaarantuneeksi. Sen sijaan pikkulokkia pidetään elinvoimaisena lajina. Onko siis tulevaisuudessa odotetta-

vissa samanlainen kehitys kuin pikkuarvun ja varvun osalta, eli syrjäyttääkö pikkulokki jossain vaiheessa naurulokin?

Juha Paananen
lintuharrastaja
Lohikoskelta

Pikkulokin tunnusmerkki on musta ”huppu”, joka ulottuu niskaan asti. Naurulokilla vastaava alue on ruskea eikä se ulotu niin alas niskaan kuin pikkulokilla.

(Kuva: Juha Paananen)

Pikkujoutsen on kooltaan 4/5 laulujoutsenesta, ja sen nokassa on huomattavasti vähemmän keltaista. Kuvassa edessä pikkujoutsen ja takana laulujoutsen.

(Kuva: Juha Paananen)

Pohjolan naispääministerit

**Sanna
Marin**

SUOMI

Sanna Marin (s.1985) on toiminut Suomen pääministerinä 10. joulukuuta 2019 lähtien. Hän on myös Tampereen kaupunginvaltuutettu sekä SDP:n puheenjohtaja. Marin on kolmas naispääministeri Suomessa. Marin asuu Tampereella Kalevan kaupunginosassa yhdessä miehensä ja kolmevuotiaan tyttärensä kanssa. Koulutukseltaan Marin on hallintotieteiden maisteri. Marinissa äänestäjiin vetoaa selvästi hänen ”tavallisuutensa”. Marin on kertonut itse saavansa mielenrauhaa siivoamalla. Pääministerin Instagramissa on imetysselfieitä ja hänen Facebook-sivuiltaan voi löytää pastakastikkeen reseptejä. Marin työskenteli parikymppisenä ”kaupan kassalla” tamperelaisessa tavaratalossa. Julkisuudessa hillitty Marin ei ole tätä aina kullisseissa. HS:n mukaan vahva johtaja Marin tuskastuu välillä muiden jahkailuun ja päästelee ärräpäitä.

Kuva: Laura Kotila, Valtioneuvoston kanslia CC-BY-4.0

Pohjolan ja Baltian pääministereistä peräti puolitusinaa on naisia. Vain Latviassa ja Norjassa on miespääministeri. Pääministerin tehtävä on vaativa. Varsinkin viime aikoina sekä koronapandemia että Ukrainan sota ovat tuoneet tehtävään valtaisan vaikeuskerroimen. Naisten edustus näin vahvana kertoo, että ”lasikatto” on murrettu.

**Magdalena
Andersson**

RUOTSI

Magdalena Andersson (s.1967) valittiin ensimmäisenä naisena pääministeriksi Ruotsin historiassa 2021. Hän on sosiaalidemokraattien puheenjohtaja. Anderssonilla on ollut pitkä ura puoluekoneistossa ja ministeriöissä. Nuoruudessaan Andersson tunnettiin myös menestyvänä kilpauimarina, joka DN:n mukaan lakkasi kilpailemasta kun lakkasi voittamasta. Anderssonilla lienee edelleen kilpauralta jäänyt tapa kantaa aina laukussaan vähintään yhtä keitettyä kananmunaa välipalaksi. Andersson on kertonut Expressen-lehden haastattelussa pyrkivänsä kävelemään joka päivä 10 000 askelta. Hallituslähteet keuhavat Anderssonia Dagens Nyheterille suorapuheiseksi, pelottomaksi ja päteväksi. Andersson on naimisissa taloustieteen professori Richard Fribergin kanssa. Heillä on kaksi lasta. Kuva: Frankie Fouganthin wikimedia.org CC BY-SA 4.0

**Katrín
Jakobsdóttir**

ISLANTI

Katrín Jakobsdóttir (s.1976) Reykjavík) on Islannin nykyinen pääministeri. Katrín on ollut Vihreä vasemmisto -puolueen puheenjohtaja vuodesta 2013 alkaen. Katrín muodosti hallituksen vuoden 2017 vaalien jälkeen, ja hänet nimitettiin pääministeriksi saman vuoden marraskuussa.

Katrín on ollut Islannin parlamentin Alltingin jäsen vuodesta 2007 ja opetus-, tiede- ja kulttuuriministeri sekä pohjoismaisen yhteistyön ministeri vuodesta 2009 vuoteen 2013.

Hän on Islannin toinen naispääministeri. Ennen poliittista uraansa Katrín työskenteli eri media- ja viestintäyrityksissä sekä opettajana. Katrín on naimisissa Gunnar Sigvaldasonin kanssa. Heillä on kolme lasta. Kuva: NordForsk/Kim Wendt wikipedia.org CC BY 2.0

**Kaja
Kallas**

VIRO

Kaja Kallas (s. 1977) on reformipuolueen puheenjohtaja. Hän on toiminut maansa pääministerinä tammikuusta 2021 alkaen. Kallas on Viron ensimmäinen naispääministeri. Ennen poliittista uraansa Kallas työskenteli kilpailuoikeuteen erikoistuneena asianajajana. Hänestä tuli reformipuolueen jäsen vuonna 2011. Samana vuonna hän pääsi parlamenttiin.

Puoliso on investointipankkiiri Arvo Hallik. Perheessä kolme lasta, joista yksi aikaisemmasta liitosta.

Kuva: Renee Altrov Riigikantselei wikimedia.org CC BY-SA 4.0

Sosiaalidemokraattien Helle Thorning-Schmidt 2011-2015. Pääministerinä Frederiksen on tunnettu muun muassa tiukasta maahanmuuttopolitiikastaan, mikä eroaa muiden Pohjoismaiden sosiaalidemokraattisten puolueiden linjoista. Frederiksen on ilmoittanut tavoitteekseen sen, että Tanskaan tulisi vuodessa ”nolla turvapaikanhakijaa”. Frederiksen on opiskellut Afrikan tutkimusta ja valmistunut maisteriksi Kööpenhaminan yliopistosta vuonna 2009. Hän on suorittanut myös kandidaatin tutkinnon yhteiskuntatieteistä Aalborgin yliopistosta vuonna 2007

Kuva: News Øresund - Erik Ottosson wikimedia.org CC BY 3.0

**Mette
Frederiksen**

TANSKA

Mette Frederiksen (s. 19. marraskuuta 1977 Aalborg) on toiminut Sosiaalidemokraattien puheenjohtajana kesäkuusta 2015 lähtien sekä Tanskan pääministerinä 27. kesäkuuta 2019 alkaen. Frederiksen on toinen naispääministeri Tanskassa, ensimmäinen oli

**Ingrida
Šimonytė**

LIETTUA

Ingrida Šimonytė (s. 1974) aloitti marraskuussa 2020 Liettuan pääministerinä. Hän on poliittisesti sitoutumaton. Šimonytė puhuu liettuaa, englantia, venäjää, puolaa, ja perustason ruotsia.

Hän on järjestyksessä toinen nais-

pääministeri Liettuaassa. Ensimmäinen oli Kazimira Prunskienė 1990-1991.

Šimonytė aloitti uransa ekonomistina ja toimi verohallinnon johtotehtävissä valtiovarainministeriössä vuoteen 2004 asti.

Šimonytė harrastaa palapelejä ja lukemista. Hän on kertonut myös ulkoilevansa paljon ja pitää hautausmaista niiden rauhallisuuden ja kauneuden vuoksi.

Šimonytė toimi pitkään työssä ohella vakavasti sairaan äitinsä omaishoitajana. Šimonytė on naimaton eikä hänellä ole lapsia. Hän on erään naistenlehden haastattelussa hymyillen kertonut olevansa ”vielä nuori” ja ”odottavansa unelmien prinssiä”. Kuva: Rokasdarulis wikimedia.org CC BY-SA 4.0

*Jouni Pänkäläinen
lähteet: www.wikipedia.org*

NATO ja SUOMI

Kersantti Horton antaa tulikäskyn pidellen kevyttä M-73A1 -sinkoa NATO-harjoituksessa Saksassa. Kuva: Ken Hackman / The U.S. National Archives. Public Domain.

Suomella ikuinen turvallisuusvaje

Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa ja Suomen tuki lännen pakotteille ja jopa aseellinen apu Ukrainalle, saivat Venäjän lisäämään Suomen Venäjälle epäystävällisesti suhtautuvien maiden joukkoon. Venäjä on myös varoitannut useaan otteeseen Suomea ja Ruotsia vastatoimista mikäli maat liittyisivät NATO:n jäseniksi. Strategisesti Suomi on yhä Venäjälle tärkeä. NATO:n ulkopuolella Venäjän länsirajalla ovat vain Suomi, Venäjän kanssa valtioliitossa oleva Valko-Venäjä ja Venäjän osittain miehittämä Ukraina. Suomella ja Venäjällä on yhteinen n. 1300 kilometrin maa-rajaja rajan lähellä Murmansk ja Pietari.

Venäjä on Suomea vahvempi, pinta-alallaan maailman suurin valtio, jolla on 140 miljoonaa asukasta ja maailman suurin ydinasearsenaali. Suomi ei voi edes NATO:n kanssa saavuttaa tilannetta, jossa Suomi olisi tasavertainen Venäjän kanssa. Suomella on ikuinen turvallisuusvaje. Suomi pys-

tyisi kuitenkin NATO:n avulla tehostamaan pelotetta ja pidäkettä itään.

Naton artikla 5 – sotilaallinen avunanto ei ”satavarma”

Suomi on toteuttanut jo pitkään NATO-kumppanuutta puolustusliiton kanssa. Kysymys Suomen NATO-jäsenyydestä on herättänyt keskustelua. Jos Suomi olisi NATO:n jäsen, tulisivatko NATO:n sotavoimat Suomen avuksi? Ovatko NATO:n peruskirjan artikla 5:n turvatakuut sellaiset, että ne antaisivat Suomelle suojaa Venäjän uhkaa vastaan? Miten Venäjä reagoisi Suomen NATO-hakemukseen? Voisiko Venäjä uhata Suomea sotilaallisesti hakuprosessin aikana kun turvatakuut eivät vielä olisi voimassa?

NATO:n peruskirjan artikla 5:n muotoilu on tehty tarkoitukseksi epä määräisiksi. Vaikka turvatakuut ovat peruskirjan ydinasia, sotilaallinen avunanto ei ole ”satavarma”. On kunkin jäsenmaan oma asia päättää, millaisen toiminnan se arvioi tarpeelliseksi. Artikla 5 lausuu, että kukin so-

EU:n perussopimuksen artikla 42.7 on Suomen ainoa sopimus pohjainen turvatakuu. Sen todellinen merkitys on kuitenkin yhä edelleen hämärä.

pimuksen osapuoli auttaa hyökkäyksen kohteeksi joutunutta ”ryhtymällä välittömästi, yksin tai yhdessä toisten sopimuspuolten kanssa, sellaiseen toimintaan, jonka se arvioi tarpeelliseksi, mukaan lukien aseellisen voiman käytön, tarkoituksenaan palauttaa Pohjois-Atlantin alueen turvallisuus ja ylläpitää sitä.”

Naton ytimessä on perustamissopimuksen lisäksi liittokunnan uskottavuus, sen muodostama pelote. Jos Nato on riittävän vahva ja yhtenäinen ehkäisemään ennalta Venäjän aggressiion, se antaa jäsenmaille suojaa. Mikäli Nato ei puolustaisi jäseniään hyökkäykseltä, se menettäisi olemassaolon oikeutuksensa. Artiklaa viisi on käytetty vain yhden kerran: syyskuun 11. päivän terroriis-

kun seurauksena. Tuolloin käynnistettiin sotilasoperaatio Afganistanissa Yhdysvaltojen hyväksi.

Kahdenväliset sopimukset lisäävät turvaa

Moni NATO-maa kokee jäsenyydestä huolimatta turvattomuutta. Osa on solminut kahdenvälisiä sopimuksia puolustuksesta USA:n kanssa jäsenyyden lisäksi, näin myös Norja. Suoralla puolustusyhteistyösopimuksella saa tukea ilman NATO:n monimutkaista päätöksentekoa. USA, Britannia ja Australia ovat tehneet yhteistyösopimuksen Kiinan varalta. Sopimuksessa USA ja Britannia myyvät Australiaan ydin-sukellusveneitä. Kauppaan kuuluu myös tekniikkaan ja tietojenvai-

toon liittyvää yhteistyötä. Ranska myi Kreikalle laivoja sopimuksella, jossa Ranska puolustaa Kreikkaa 5. artiklaa vahvemmin. Suomen hävittäjäkaupat Yhdysvaltoihin ja presidentti Niinistön ja Bidenin tapaaminen, jossa hahmoiteltiin prosessinomaista puolustusyhteistyön tiivistämistä ovat Suomen pyrkimys lisätä turvallisuuttaan.

JEF – lisäturvaa Itämeren alueelle

Britannian johtaman JEF:n (Joint Expeditionary Force) yhteisillä harjoituksilla kehitetään yhteistoimintakykyä. Puolustuksellista yhteistyökehystä voidaan käyttää tukemaan esimerkiksi YK:n, NATO:n tai EU:n operaatiota. JEF:iin kuuluvat Alankomaat, Islanti, Ison-Britannia, Latvia, Liettua, Norja, Ruotsi, Suomi, Tanska ja Viro. Noin 10 000 sotilaan joukkoja voidaan käyttää puolustukseen pääasiassa Itämeren ja Pohjois-Euroopan alueella. Kesäkuussa 2021 Ison-Britannian kuninkaallisen laivaston maihinnousujoukot harjoittelivat Suomen etelä-

rannikolla Uudenmaan prikaatin rannikkojääkäreiden kanssa.

EU:n turvalauseke – todellinen merkitys edelleen hämärä

EU:n perussopimuksen turvatakuulauseke, artikla 42.7 velvoittaa EU-maita avunantoon ”kaikin käytettävissä olevin keinoin” silloin, jos jokin niistä joutuu aseellisen hyökkäyksen kohteeksi. Nyt artikla 42.7 on Suomen ainoa sopimus pohjainen turvatakuu. Sen todellinen merkitys on kuitenkin yhä edelleen hämärä. Artikla 42.7:n loppuosa kuuluu: ”Tämän alan sitoumusten ja yhteistyön on oltava Pohjois-Atlantin liiton puitteissa tehtyjen sitoumusten mukaisia, ja Pohjois-Atlantin liitto on jäseninä oleville valtioille edelleen niiden yhteisen puolustuksen perusta ja sitä toteutettava elin.”

Artikla 42.1 puolestaan lausuu suunnitteen niin, että EU:n sotilaallisia ja siviilivoimavaroja saa käyttää vain EU:n ulkopuolella mm. kriisinhallintaan ja konfliktin ehkäisyyn. Nato hoitaa kovan turvalli-

suuden EU:n sisällä lukuun ottamatta muutamia kansallisia ratkaisuja tehneitä maita., Natoon kuuluvien 21:n EU-maan turvallisuusratkaisu perustuu Naton jäsenyyteen. EU:n 27 jäsenmaasta puolustusliiton ulkopuolella ovat ainoastaan Suomi, Ruotsi, Itävalta, Irlanti, Malta ja Kypros.

42.7 on kirjoitettu pahimman tilanteen varalta, jossa Nato, USA, Britannia tai mikään muu EU:n ulkopuolinen taho antamassa sotilaallista apua. EU:n pitäisi järjestää kova turvallisuutensa itse. Asialle pitää olla juridinen pohja. Siksi artikla 42.7 kirjoitettiin perussopimukseen. Artiklan käytännön merkitys on epämääräinen. Suomi on aktiivisesti hakenut konkretiaa esittämällä EU-maiden yhteisiä harjoituksia avunannosta.

Mitä Nato-jäsenyys tarkoittaisi ja maksaisi?

Joukkoja Baltiaan ja osallistuminen ilmapuolustukseen, siinä ehkä konkreettisimmat lähi-ajan toimet NATO-Suomelle. NATO-maat vuorottelevat Baltian ilmatilan valvonnassa. NATO on vahvistanut läsnäoloaan itärajallaan Venäjän vallattua Krimin 2014. Viroon, Latviaan ja Liettuaan sijoitetuissa Enhanced Forward Presence -joukoissa on noin tuhat sotilasta useista eri Nato-maista.

Sota-ajan vastuu selviäisi Suomelle maan tullessa osaksi NATO:n puolustus suunnitelmaa. Suomi huolehtii ensisijassa omasta puolustuksestaan ja omien suorituskykyjen puitteissa osallistuu muiden maiden puolustamiseen. Norjan NATO-malli voisi olla Suomelle mielekäs vaihtoehto. Suomeen ei sijoitettaisi ydinaseita eikä Naton pysyviä tukikohtia.

Ulkoministeriön v. 2016 teettämän selvityksen mukaan NATO-jäsenyys edellyttäisi Suomelta vuosittaisia n. 55-60 miljoonan euron maksua yhteisiin hallintokuluihin ja 2 % vuosittaisia sijoitusta puolustusmenoihin maan bruttokansantuotteesta. (Talousarviossa 2022 on arvioitu Suomen puo-

Toimenpiteet ennen jäsenhakemusta:

- Pääministeripuolue SDP:n puoluevaltuusto koolla 14.5. SDP:n myönteinen kanta julki
- Muut puolueet Vasemmistoliittoa lukuunottamatta käytännössä jäsenyyden puolella
- TP-UTVA voi olla koolla 15-17.5. Se tekee päätöksen hakemuksesta. TP-UTVA:ssa läsnä presidentti, pääministeri ja keskeiset ministerit
- Pääministeri Marin antaa tiedonannon TP-UTVA:n päätöksestä eduskunnalle (todennäköisesti 17.5.2022)
- Ruotsin turvallisuuspoliittinen arviointi NATO-ratkaisusta 13.5.
- Päätös NATO-hakemuksesta eduskunnalta todennäköisesti 17.5.
- Presidentti Niinistön valtiovierailu Ruotsiin 17.-18.5. Vierailun yhteydessä todennäköisesti yhteinen NATO-hakemusten julkistaminen Ruotsin kanssa

lustusmenoiksi 1,96 % bkt:stä)

NATO:n nopean toiminnan joukot

NATO:n monikansalliset nopean toiminnan joukot (response force) on aktivoitu. Toimenpide on ensimmäinen laatuun, puolustuksellinen ja vastaus Venäjän invaasioon Ukrainassa. Joukkoihin kuuluu maa-, ilma- ja merivoimien yksiköitä, sekä erikoisjoukkoja. Aktivoituja osia yhtymästä on standby-tilassa eikä niitä ole komennettu millekään erityiselle kohdealueelle. On myös epäselvää kuinka paljon sotilaita joukoissa tulee olemaan. Naton huippukokouksessa Madridissa kesäkuun lopulla tullaan päättämään joukkojen ja raskaan sotakaluston lisäämisestä NATO:n itärajalla.

Miten Venäjä reagoisi?

Venäjän reaktioita voi arvuutella. Ennen Baltian maiden NATO-jäsenyyttä, Venäjän mekastus ja kiihotus oli hurjaa ja uhkaukset hirveitä. Venäjä ei kyennyt estämään asiaa ja se on sopeutunut tilanteeseen. Kaikki vaihtoehdot ovat kuitenkin pöydällä. Extiedustelupäällikkö Pekka Toveri on viitannut siihen, että Venäjän jonkinasteista sotilaallistakaan toimenpidettä Suomea vastaan ei voida poissulkea, vaikka se olisikin varsin epätodennäköinen. Muuta mahdollista ilkeyttä olisikin odotettavissa kybervaikeuttamisesta aina ”pakolaisaseeseen”. Suomella ja Venäjällä on vuoteen 2062 asti ulottuva vuokrasopimus kanavasta, mutta Izvestija-lehden mukaan duumas-

sa pohditaan sopimuksen mahdollista purkua.

Sekä Britannia, että Yhdysvallat ovat antaneet ymmärtää, että ne puuttuisivat tilanteeseen mikäli Venäjä yrittäisi voimakeinoin puuttua Suomen Nato-jäsenyysneuvotteluihin. Pientä pohdintaa Venäjän suunnalla aiheuttanee myös se, että ainakin parin kuukauden ajan Suomen valtionjohto on tiennyt, että 2.-13. toukokuuta Suomessa on brittiläinen panssarivainuunumppania ja Yhdysvaltain Euroopan maavoimien sotilaita. Vaikka harjoitus onkin sovitettu hyvissä ajoin, ajoitus on erinomainen Suurten Nato-maiden sotilaiden yhtäaikainen läsnäolo antaa Suomelle turvaa Nato-prosessin aikana.

Miten Nato-prosessi etenisi?

Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24. helmikuuta. Suomi ja Ruotsi aktivoivat heti Naton kanssa niin sanotun vahvistetun vuorovaikutuksen (MSI-menettely), jossa Suomi ja Ruotsi istuvat kerran, pari viikossa NATO:n neuvoston kokousten niissä osuuksissa, joissa vaihdetaan tietoja Ukrainan tilanteesta. Naton neuvostossa on 30 Nato-suurlähettilästä jäsenmaidensa pyyvinä edustajina.

Kansallisesta näkökulmasta Ahvenanmaan kansainvälisoikeudellinen asema saattaa aiheuttaa pohdintaa. Muutoin Suomi sitoutuisi Naton yleisiin velvoitteisiin ja täsmennykset tehtäisiin myöhemmin.

Nato kunnioittaa jäsenmaiden suvereniteettia, eikä Suomella ole erityistoiveita, jotka olisivat ristiriidassa NATO:n periaatteiden tai toimintaan liittyvien tarpeiden kanssa. Suomi ja Ruotsi ovat hakemassa NATO-jäsenyyttä samanaikaisesti.

Tunnusteluja on tehtävä ennen neuvotteluja ja tunnustelut ovat käynnissä. Normaalisti jäsenneuvottelut kestävät kuukausia tai jopa vuoden. Koska Suomi ja Ruotsi täyttävät jäsenyysehdot, eteneminen jäsenyyteen voi olla nopeaa. NATO-jäsenyys edellyttää yksimielistä päätöstä NATO:ssa ja NATO-maiden parlamentit sekä hakijamaan parlamentti ratifioivat sopimuksen. Suomesa jäsenyyteen riittäisi

eduskunnan yksinkertainen enemmistö, ehkä 2/3. Kansanäänestystä ei tarvita. Jäsenyysneuvottelujen ajaksi pyritään saamaan kahdenväliset turvatakuut joltain joltavalta NATO-maalta.

Nopeutettu haku-prosessi on nyt käynnissä.

Suuri poliittinen päätös

NATO-jäsenyys on Suomen suurimpia poliittisia päätöksiä kautta aikojen. NATO:ssa eivät päättä sotilaat, vaan poliitikot. Sotilas- ja puolustusulottuvuus ovat tiukassa poliittisessa ohjauksessa. Natosta syntynyt ”turvallisuuslisä” on laajempi kuin turvatakuut ja sotilasapu. Lisä syntyy yhteisestä suunnittelusta, komentorakenteesta, harjoituksista ja siitä varmuudesta, että Nato pystyy toteuttamaan lupauksensa. Vaikka Suomi tekisi päätöksen Nato-jäsenyydestä, tulee diplomatia pitää aina hengissä. Diplomatia on ainoa keino lopettaa ja ehkäistä sotia. Venäjä pysyy naapurimaanamme, ja meillä on 1300 kilometriä yhteistä rajaa. Sen kanssa on eletävä.

Jouni Pänkäläinen

Suomen tie Natoon, jos Suomi päättää hakea Nato-jäsenyyttä:

- Jäsenyys vaatii Nato-maiden yksimielisyyden
- Tunnustelut on tehtävä etukäteen. Ne ovat käynnissä.
- Jäsenneuvottelut kestävät normaalisti useita kuukausia, jopa vuoden
- Suomi ja Ruotsi täyttävät kriteerit - voitaisiin edetä nopeasti
- Jäsensopimus ratifioidaan Suomen ja Nato-maiden kansallisissa parlamenteissa
- Eduskunnassa vähintään yksinkertainen enemmistö, mahdollisesti 2/3-enemmistö.
- Prosessin ajaksi pyritään saamaan kahdenväliset turvatakuut (esim. USA) Tämä vähentäisi riskiä Venäjän painostukselle
- Hakijamaan on osoitettava, että jäsenyydelle on riittävä kansallinen tuki
- Kansanäänestystä ei välttämättä tarvita Suomessa

Suomen kalusto ja järjestelmät ovat pitkälti NATO-yhteensopivia. Suomen ilmavoimien F-18 Hornet-hävittäjät ovat osoitus Suomen ja USA:n pitkäaikaisesta ja vahvasta yhteistyöstä puolustusvälinesektorilla. Hornettien osavalmistusta on toteutettu Suomessa. Kuva: David Smith / wikimedia.org CC-BY-2.0

“Ukrainan asia on meidän”

HELSINKI 18.4.

Helsingin Senaatintorilla oli toisena pääsiäispäivänä Ukrainaa tukeva mielenosoitus. Tori oli täynnä väkeä. Läsä olivat tärkeimpien kirkkokuntien edustajat, Ukrainan suurlähettiläs, Suomen ulkoministeri ja Ukrainalaisten yhdistys Suomessa ry pu-

heenjohtaja. Dronella kuvatut valokuvat levitettiin maailmalle osoituksena tuesta Ukrainalle. Venäjän laitton hyökkäyssota Ukrainassa on jatkunut noin kaksi kuukautta ja ajanut miljoonat ihmiset pakolaisiksi niin Ukrainan sisällä kun maan ulkopuolelle.

Mielenilmauksessa oli myös jättikokoinen Ukrainan lippu, jota kannateltiin.

Paikalla järjestettiin myös ekumeeninen rukoushetki kello 12, joka alkoi rauhan-kellojen soitolla. Siihen yhtyivät Helsingissä eri kirkkokuntien kirkot soittoillaan. Ristisaattoja ja kulkueita saapui eri puolilta kaupunkia. Tilaisuudessa esiintyivät Cantores Minores ja ortodoksinen Pyhän Andraean nuorisokuoro. Paikalla olivat musikit Elias Gould ja Maija Vilkkumaa. Elias Gould esitti kappaleensa Ikuinen heinäkuu ja Vilkkumaa Finlandia-hymnin sekä version, jonka sanat koskivat Ukrainaa.

Venäjän armeijaa epäillään lukuisista sotarikoksista ja rikoksista ihmisyyttä vastaan, järjestäjät kertovat Facebook-sivuillaan.

Teksti ja kuvat: Jouni Pänkäläinen

Senaatintori oli toisena pääsiäispäivänä ääriään myöten täynnä mielenilmaukseen saapuneita ihmisiä. Ukrainan keltasiniset liput liehuivat ja monilla paikalla olevilla oli mukanaan Ukrainaa tukevia kylttejä ja banderolleja.

- Me tiedämme, että voisimme tehdä enemmän, ulkoministeri Pekka Haavisto (vihr) totesi puheessaan.

JYVÄSKYLÄ 23.4.

Tilaisuudessa esitettiin Ukrainan kansallislaulu.

Mielenilmauksessa kokosi suuren määrän väkeä Jyväskylän keskustaan.

Rikhard ja Kajo tekevät tuttavuutta

Jyväskylässä Kompasilla ja Kirkkokuistossa järjestettiin Ukrainaa tukeva mielenosoitus 23.4.2022.

Mielenosoituksessa esitettiin Ukrainan kansallislaulu ja pidettiin puheita.

Kompassilta marsittiin Kirkkokuistoon, jonne oli kerätty yli kaksisataa lasten kenkää

muistoksi Ukrainan sodan lapsiuhreille. Kirkkokuistossa oli myös muistoalttari, jonne oli tuotu lasten leluja ja kynttilöitä.

Jo noin kahdensadan lapsen raportoidaan saaneen surmansa ja satojen haavoittuneen. Todelliset luvut ovat todennäköisesti suuremmat. Jotkut haavoittuneista

ovat rampautuneet fyysisesti tai henkisesti loppuiäkseen. Lapset ovat menettäneet vanhempiaan, heitä on siepattu ja kadonnut. He ovat menettäneet kotinsa.

Tätä on Ukrainan lasten sota.

Teksti ja kuvat: Jouni Pänkäläinen

"Voimme rakentaa uudelleen asunnot ja talot ja korvata ne ihmisille. Mutta miten korvaat lapsen menetyksen? Luulen, että kenelläkään maailmassa ei ole vastausta siihen.

*Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyi
CNN:n haastattelussa pääsiäisenä.*

Ukrainalaiset vapaaehtoistyöntekijät olivat organisoimassa tapahtumaa.

Mielenilmauksessa oli myös "lippu korkealla". SLAVA UKRAINI !

Pommituksia paossa kotitalon kellaritiloissa Odessassa. Tilat olivat kylmät ja kosteat ja niiden antama turva ohjuskuja ja pommituksia vastaan varsin kyseenalainen, mutta tyhjää parempi. Kuvassa tytär ja naapuri.

Odessasta Palokkaan

Kissat odottavat emäntäänsä Oksanaa palaavaksi takaisin kotiasuntoon Odessaan. Kissoja hoitaa Oksanan miesystävä, joka on joutunut jäämään Odessaan.

Panssariesteitä, joita kutsutaan "siileiksi" ilmaantuivat Oksanan kotitalon edustalle heti Venäjän hyökkäyksen alettua. Maihinnousun uhka leijui ilmassa. Oksanan koti on perinteisessä yli satavuotiaassa Art Deco-tyylisessä kerrostalossa aivan Odessan merisataman kupeessa. Talon lähellä oli myös päivystämässä ukrainalainen panssarivaunu.

Ukrainan sota on aiheuttanut suurimman pakolaiskriisin Euroopassa sitten toisen maailmansodan. Pakolaisiin kuuluu myös Odessalainen Oksana Kotova, joka nyt asuu tyttäriin Palokassa.

Oksana Kotova tarjoaa minulle kahvit entisen Siion-tempelin tiloissa Harjun kupeessa. Oksana kertoo Venäjän hyökkäyksen tulleen yllätyksenä.

- Venäjän hyökkäys oli tietenkin shokki. Me kaikki pelkäsimme pahinta, olihan Venäjä kerännyt joukkoja rajoillemme ja uhitellut jo pitkään, pitänyt sotaa käynnissä kahdeksan vuoden ajan Luhanskissa ja Donetskissa Itä-Ukrainassa, mutta emme uskooneet, että Putin antaisi hyökkäyskäsken tarkoituksenaan alistaa ja tuhota koko Ukrainan kansa ja valtio.

Matkalla ei ollut ongelmia

- Lähdimme matkalle Odessasta 2. maaliskuuta junalla ja vaihdoimme linja-autoon Rahivissa. Ryhmässämme oli kaikkiaan 6 henkilöä, tyttäreni ystävätär ha-

nen omaisiaan. Rahivista matka jatkui Mukatshევoon, josta edelleen Tsekin tasavaktaan Prahaan. Olimme Prahassa pari vuorokautta aivan tuntemattomien ihmisten luona majoituksessa. He tarjosivat meille kotinsa. He veivät meidät myös käymään eläintarhassa kun olivat lapsensa kanssa menossa sinne. Kaikki se oli hienoa. Kaupungilla näkyi kannustavia viestejä Ukrainalle ja Ukrainan lippuja, Oksana kertoo.

- Prahasta lensimme Helsinkiin ja lopulta 15.3. saavuimme linja-autolla Jyväskylään. Olimme pari viikkoa majoituksessa sukulaisemme luona. Kun olimme saaneet paperiasiat kuntoon, pääsimme lopultakin muuttamaan omaan asuntoon Palokassa. Sen järjesti SPR. Tuntui kuin suuri kivi olisi pudonnut sydämeltä, Oksana huokaa.

Sara

Harlamov

Pushkin

Tytär Veronika junassa ystävineen. Matka kohti Suomea oli alkanut.

Bussin ikkunasta Länsi-Ukrainassa. Sota oli jo kauempana, mutta koko ajan läsnä.

Prahassa Kotovat olivat pari päivää odottamassa lentoa Helsinkiin.

Ukrainaa tukeviin symboleja, lippuja ja tekstejä oli matkan varrella kaikkialla. Kuvassa taitavan baristan tekemä Ukrainan symboli cappuccinokupin kermavaahdon pinnalla.

Palokka on paratiisi

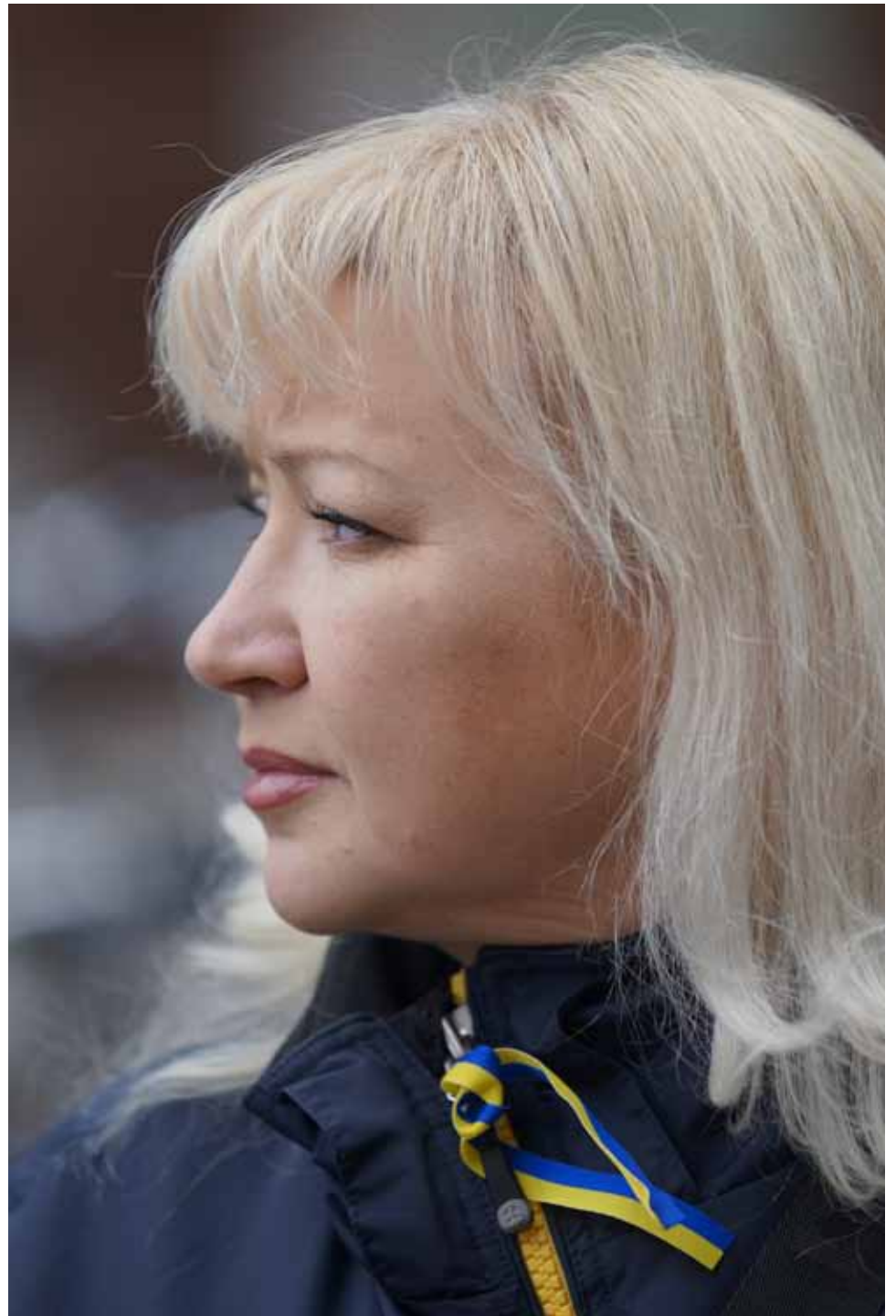
Oksana asuu Palokassa tyttäriin ja tyttäri Veronika käy etäkoulua Odessaan Ukrainaan joka päivä verkkoyhteydellä. Hän on kuudesluokkalainen.

- Palokka on ihana paikka. On luonto lähellä ja on rauhallista ja kaunista. Kun olen näyttänyt internetin välityksellä sukulaisilleni ja tutuilleni kuvia Palokasta, he ovat kommentoineet, että ompa kaunista. Tämä on minulle ja tyttärelleni paratiisi. Kauneutta ja rauhaa, Oksana kertoo,

- Ainoastaan kerran kauhistuin kun tulin kotiin ja kaunis metsä oli hakattu kokonaan pois. Oli kuin paljasta peltoa olisi katsellut.

- Ajatukseni ovat koko ajan kuitenkin Odessassa. Naapurin mies huolehtii lemmikeistämme. Hänelle ei riittänyt asetta vielä, joten hänen ei tarvinnut lähteä rintamalla. Olen tietenkin huolissani koko ajan. Onneksi Odessassa on vahva ohjuspuolustus ja se on kyennyt torjumaan valtaosan venäläisistä ohjuksista, Oksana valottaa tilannetta kotimaassa.

Oksanan sisar asuu Venäjällä Krasnojarskissa. Sisar ei usko, että Ukrainassa on sota.

- Haluamme palata tyttäremi kanssa Ukrainaan ja Odessaan niin pian kuin se on mahdollista

ja turvallista., Oksana sanoo.

Oksana Kotova.
Kuva: Jouni Pänkäläinen

*Jouni Pänkäläinen
kuvat: Oksana Kotova*

Palokkalaisia vaikuttajia

Sadoista Palokan sosiaalidemokraateista tuodaan tässä esille nimeltä vain kolme vaikuttajaa. Konekaavaaja Valle Kuusijoki toimi kunnanvaltuutettuna vuosina 1965 - 1992. Tuona aikana hän ehti toimia myös kunnanhallituksen jäsenenä, kunnallisjärjestön puheenjohtajana sekä Palokan yhdistyksen rahastonhoitajana ja puheenjohtajana. Pitkän päivätyön kunnallispolitiikassa on tehnyt myös kunnallisneuvos Paavo Luukkonen. Hän oli kunnanvaltuuston jäsenenä yhtäjaksoisesti vuodesta 1977 vuoteen 2008 sekä kuntaliitoksen jälkeen kaupunginvaltuustossa 2008 - 2012.

Henkilöstön kehittämis-

päällikkö Ulla Lauttamus toimi maalaiskunnan valtuutettuna 2001 - 2008 ja sen jälkeen kaupunginvaltuuston jäsenenä vuodesta 2009 alkaen. Jyväskylän maalaiskunnan kunnanhallituksen puheenjohtajana hän oli vuodet 2005 - 2008 ja Jyväskylän kaupunginvaltuustossa puheenjohtajana 2011 - 2012.

Valle Kuusijoki

Palokan Riento ja työväenyhdistys kokoustivat Visalassa

Urheiluseura Palokan Riento ja Palokan Sosialidemokraatit pitivät perinteisen kevättaapaamisen, jossa hahmoteltiin kuluvan vuoden yhteistyökuvioita. Palokan Riennon toiminnanjohtaja oli läsnä etäyhteydellä. Tilaisuudessa oli läsnä myös Jyväskylän kaupungin liikuntatoimen edustaja kertomassa Palokan alueen tulevista liikuntainvestoinneista.

JP

Vapaaehtoiset keräävät lahjoituksia

Olga (vas.) ja Tanja tekevät vapaaehtoistyötä Ukrainan ja ukrainalaisten auttamiseksi Jyväskylässä. Olga on asunut 4 vuotta Jyväskylässä ja hän opiskelee ydinfysiikkaa. Tanja tuli ensimmäisen kerran Suomeen vuonna 2007 puutarhatöihin 2 vuodeksi. Vuonna 2019 hän solmi avioliiton suomalaismiehen kanssa ja muutti Jyväskylään. 15-vuotias tytär käy koulua. Tanja puhuu Suomea.

Jyväskylässä pidempään asuneet ukrainalaiset ovat avanneet avustuspisteen Siion-temppelin tiloissa Harjun kupeessa, johon voi tuoda tarpeellisia käyttötavaroita ja lahjoituksia Ukrainaan vietäväksi ja Ukrainan pakolaisille Jyväskylässä.

- Meillä on luottoporukka, johon kuuluu useita henkilöitä. Heidän avullaan pyöritämme toimintaa, kertoo avustustoiminnan aloittanut Tanja.

- Vadymista on ollut aivan korvaamatonta apua. Olga on ollut auttamassa avustusteella lähestulkoon päivittäin. Molemmat tekevät tätä työtä pyyteettömästi ilman korvausta töittensä ja opiskelujensa ohella. Sitten on tietenkin useita Ukrainan pakolaisia, jotka ovat tulleet auttamaan. Heidänkin panoksensa on korvaamaton. Ja tietenkin nuorempaa sukupolvea on mukana. Oma tyttäreni käy usein pisteellä, Tanja kertoo.

- Andrei ajaa kuormia Ukrainaan. Aivan korvaamaton mies meille. Hän on ollut jo 10 vuotta Jyväskylässä.

- Kun aikaisemmin avustuskuorma tuli parissa kolmessa päivässä kasaan, nyt voi mennä pari kolme viikkoakin. Ihmiset turtuvat sotaan. Toivoisin auttamishalun pysyvän korkealla. Olemme kiitollisia kaikesta avusta ja tuesta. Tanja summaa.

- Apua voi antaa myös Facebook-ryhmien kautta. Se on varsin kätevää kun laittaa tarjolle mitä on, ja apua tarvitsevat voivat sitten ottaa yhteyttä ja varata ja hakea tai kertoa mitä tarvitsevat, Olga täydentää.

Kesken haastattelun tulee puhelu Keski-Ukrainasta. Sairaalaan on tuotu taistelujen keskeltä 45 silpoutunutta miestä, joilta puuttuu raajat. On pula sidetarpeista.

teksti ja kuvat
Jouni Pänkäläinen

Ukrainalainen Vadym on asunut jo 9 vuotta Suomessa, josta 1,5 vuotta Jyväskylässä. Hän on putkimies ja töissä suomalaisessa yrityksessä. Vadymista on tullut vannoutunut saunoja: - Parasta mitä voi kuvitella on sauna, Vadym toteaa. Vadymin suomenkielen taito on erinomainen.

Jyväskylässä olevat ukrainalaiset ovat kyselleet seuraavia tavaroita omaan huusholliinsa:

- Kattilat
- Mikroaaltouunit
- Silitysraudat
- Silityslaudat
- Hiustenkähertimet
- Matkalaukut (monet suunnittelevat paluuta)

UKRAINA-APU-keräyspiste

Lyseonkatu 3, (vanha Siion-temppeli)

MA-PE 15-19, LA 12-16

Jyväskylän Apu Ukrainalaisille

MITÄ TARVITAAN?

Ukrainan armeija

- haavansidontatarpeet, haavasiteet, palohaavasiteet
- ensiapulaukut
- kipulääkkeet
- säilykkeet
- radiopuhelimet
- kännykät
- lämpökamerat
- kiikarit
- makuupussit
- makuualustat
- patterit
- säilykkeet
- energiapatukat

- otsalamput
- virtapankit
- miesten vaelluskengät
- vaelluskäsineet
- moottorisahat

Siviilit Ukrainassa

- ruoka
- hygieniatarvikkeet
- vauvanruoka, vaipat
- lastenruoka
- tee, pulverikahvi
- suklaa
- kuivatavara (puuro, makarooni, hiutaleet)

Apua Jyväskylästä etulinjaan Ukrainassa

Apu Ukrainaan lähetettäväksi kerätään keräyspisteisiin. Apu toimitetaan perille pakettiautolla, jota ajaa oma kuljettaja. Näin varmistetaan avun perillemeno juuri sinne missä sitä kipeimmin tarvitaan. Kuvassa vapaaehtoisia ukrainalaisia Jyväskylässä. Lippuun on kirjoitettu suomalaisten lahjoittajien terveisä avun vastaanottajille.

Apu on saapunut perille etulinjaan Ukrainassa. Kiitolliset vastaanottajat esittelevät kuvaajalle Jyväskylästä lähetettyjä Ukrainan lippuja terveisineen. Saatu apu on jo purettu ajoneuvosta.

Kuvat: ukrainalaiset vapaaehtoiset / Jyväskylä

Mariupol

Mariupol sylkee tulta ja taistelee
päivästä viikkoihin
viikoista kuukausiin

piiritettynä, vuotaen verta,
sitoen vihollisen voimaa
viimeiseen patruunaan

tarina rohkeudesta
tuntemattomista sankareista
nimet ukrainalaisten sydämissä

yhdellä sanalla

Mariupol

Volodja

Tuuli tarttuu hiuksiin, kuin ruohoon,
hämmästynyt katse silmissä, jotka eivät näe

siitä ei ole kauan, kun hän saapui tänne
tietämättä mihin ja miksi

vieraaseen maahan, kutsumatta,
vain harjoitukseen, muutamaksi päiväksi

muutama päivä muuttui ikuisuudeksi
äiti kotona puristaa pöytäliinaa

Volodja ei palaa koskaan

Räjähävä tyhjiys

Kevään herättämässä lehvästössä
näkymättömänä

Kiikaritähkäimen ristikossa
Venäläisen kenraalin kasvot

Tietokoneen ruudulla
panssarivaunun torni, Z-kirjain

kevät koittaa venäläisille,
vastassa vihollinen jota ei näe

tervetuloa helvettiin

Runot
Jouni Pänkäläinen

Satu kutsumuksesta - rakkaudesta lajiin

Olipa kerran, jokin aika sitten, pieni tyttönen, Iris nimeltään. Pienessä lapsessa loisti voimakas hoitajan vaisto. Iris leikki nukellaan, pienellä vauvalla oli monenlaista sairautta. Oli mahatautia, oli nuhaa, oli kuumetta, epilepsiaa. Jokaiseen vaivaan Iris etsi hoitoa, hoivasi ja huolehti. Se oli hoivavietin toteutusta, juuri sitä mistä on apua silloin, kun joku sairastaa.

Iris täytti kuusi, ja koulutie alkoi. Iiriksen äiti lähti työhön, oli aamua ja iltaa, ja sen päälle yötä. Iris kuunteli, miten äidin päivä meni. Iris oli herkkä asioille, jotka tapahtuivat kodin sisällä tai tulivat ovesta sisään, ulkopuolelta. Äiti kävi sairaalassa työssä, hoivasi, huolehti elämän murjoneita, sairastuneita ja joille oli vain käynyt ohrasesti.

”Iris kohta on syntymäpäiväsi, mutta meillä ei ole rahaa siihen polkupyörään.”

Iris oli nokkela tyttö, ja pääsi lukemaan sairaanhoitajaksi. Valinta kohdistuu niihin, jotka haluavat pelastaa ihmishenkiä, hoivata heikkoja, kuivittaa ja seurata elimistön toimintaa, kysellä miltä tuntuu. ”Huippaako, onko vielä hutera olo?”

Kutsumustyössä on eduksi, jos on viettä työhönsä. Vietti helpottaa aamuisin, juuri silloin kun uni on jumalaisia mannaa. On ihmislaji, joka omaa vahvan hoivavietin, juuri sellainen Iirikselläkin oli, jo tuolloin, kun leikki alkoi. Koulussa kerrottiin, että työtä kyllä on, sitä saa tehdä, uupumukseen asti. Kutsumus ei elätä, ei rimpsuhametta, ei lapselle polkupyörää, eikä huoletonta elämää.

Hoitajat kyyristyvät lähteäkseen, taaksensa katsomatta... pois, pois, pois. Halvan työn autuus jokaiselle viimein valkenee... siksi hän onkin kulkueessa mukana

ja määrävälein huutaa ”Ala vaihtoon jos suunta ei muutu!”

Iris marssi ja heilutti banderollia, oli ilmapalloja, oli melua ja huutoa... kannustettiin taistoon tuoksinaan. Laiha tilipussi yllytti joukkovoimaan. On hoitajan lakkokorvaus päiväpalkkaa parempi. Vuorollaan Iris lakkovahtina portilla seiso, huhu sovusta korviin kiiri.

Illalla vanhukselle koviin tuskiin morfina annettiin, yöllä kävi noutaja, jäi silmät auki. Iris silmät sulki, vainaja kellariin kiikutettiin. Loppuun asti Iris hoitaa, palkka on parempi kuin ennen lakkoa. Työläiset voittivat, saatiin rauha sairaalaan, oli sen teistä kiinni, että voitiin leikata taas.

Koronan ja vaatimattoman palkan uuvuttamat hoitajat ovat nyt hieman paremmalla tuulella, kunnes uupu ottaa. Tuo vaisto, kuten siivet hennot se kantaa, elvyt-

Sairaanhoito numeroina ja faktoina

Työssä käyvät sairaanhoitajat: 18–68-v. voimassa olevien ammattioikeuksien haltijoita vuonna 2018 oli 115 988 sairaanhoitajaa (sis. ensihoitajat), 24232 terveydenhoitajaa ja 7210 kätilöä. Työ- tai kansaneläkettä saavia sairaanhoitajia oli vuonna 2018 yhteensä 2310.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön tarve on tulevaisuudessa valtava.

Noin 150 000 sosiaali- ja tervey-

denhuollon työntekijää jää eläkkeelle seuraavien 15 vuoden aikana. Luku sisältää kaikki alalla työskentelevät.

V. 2040 mennessä hoivan tarpeen on arvioitu lisääntyvän noin kolmanneksella (alalle tarvitaan noin 50000 työntekijää lisää) Keinoksi vastata vanhuspalveluiden henkilöstötarpeeseen on esitetty hoiva-avustajien koulutusta. Hoiva-avustajia on tällä hetkellä koulutettu vasta alle tuhatmutta koulutusta on lisätty.

Tulevaisuus on niukenevan työvoimaresurssin aikaa. Nyt keskustellaan vanhuspalveluista, työntekijöitä on riitettävä myös muihin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin. Kilpailu työvoimasta kiihtyy, ja alalla tarvitaan uusia toimintakäytäntöjä ja johtamisen malleja.

tää työn raskaan raatajan jo yön levon jälkeen.

Rakkauskin on vaisto, silloin rientää tunteen kutsusta, rakasta, rakasta niin.

Iris nousee lentoon viitta hulmuten, pelastaa tämän maan ja kaikki sairast sen. Sankarimme lentää ja viitta lepattaa, kuin joulupukki hän ehtii joka paikkaan pillereineen ja painemit-

tareineen. Iris liihottaa pelastamaan kaikki elävät ja heikkoon happeen itsensä juoneet.

Jyrki Tapper Tikkakoski, Palokan SDP

Jyrki Tapper vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerkillä Vesangassa

Ruusu on punainen

Vuoden 1918 muisto elää

Lauantaina 30.4.2022 kello 17

Vesangassa

Vakaumuksen puolesta kaatuneiden

Muistomerkillä

Vanhan Asematien

ja Keuruuntien välissä

Juhlapuhe muistomerkillä

Jyrki Tapper

Pullakahvit Työväentalo

Rientolassa

tilaisuuden jälkeen

Avoim tilaisuus - olet tervetullut.

*Sosialidemokraatit
Vasemmistoliitto
SAK:n ammatillinen
paikallisjärjestö JAP*

Vuokraa Työväentalo Rientola juhliin & kokouksiin Vesangassa
Timo Korhonen 0443416207

- 120 m2 juhla- ja kokoussali
- upotettu näyttämö
- pöytäpaikkoja noin 70:lle
- hyvin varusteltu keittiö
- kanttiini (kiinteitä pöytäpaikkoja 20:lle)
- Vesivessa,
- Esteetön inva-wc
- luiska sivuovesta.

MIELIPIIDE

"Hölmöläisten peitto"

- lakko murrettiin lailla -
luvassa lisää laskua ja ongelmia

Olipa kerran hölmöläin valtakunta. Kaikilla hölmöläin asukkailla oli liian lyhyet peitot. Hölmöläin hallitus teki päätöksen, että peittoja on jatkettava. Asiaa palkattiin hoitamaan hölmöläin pääideologi. Hän esitteli suuren keksintönsä mistä jatkomateriaali löydetään kaikkien peittojen jatkamiseen. Kaikki hurrasivat kun pääideologi esitti suurimman keksintönsä: "Leikataan jokaisesta peitosta jatkopalan mittainen pala ja ommellaan se toiseen päähän". (Tarinan jatko ja lopputulos meidän kaikkien tiedossa)

20.4.2022 alkavaksi ilmoitettu hoitajalakon toinen vaihe peruttiin ennen lakon alkamista liittojen toimesta. Peruspalveluministeri Aki Lindénin (sd.) johdolla valmisteltu hoitajien pakkotyölaki olisi astunut voimaan lakon alettua.

Tehyn ja SuPerin hallitukset totesivat, että tilanne edellyttää järeämpiä työtaistelutoimia lakon murtamisen seurauksena. Liitot valmistautuvat joukkokortisanoutumisiin. On myös selvinty, että pakkotyölaki etenee.

Suomalainen sairaanhoitaja ansaitsee selvästi vähemmän kuin kollegansa Pohjois-Euroopassa. Suomessa työtahti on kova ja hoidettavien määrä kasvaa. Muissa Pohjoismaissa sairaanhoitajat saavat noin 20 prosenttia enemmän palkkaa. Norjassa ero on 25 prosenttia, mutta maassa on korkeampi hintataso. Sairaanhoitajat saavat enemmän palkkaa esim. Saksassa ja Belgiassa, alapuolelle jäävät lähinnä Itä-Euroopan maat ja Kreikka, hännillä Liettua. Myös siellä on alkanut olla pulaa sairaanhoitajista.

Naisvaltaisuus ja keho palkkaus

Ruotsissa tai Norjassa suurin osa sairaanhoitajista on naisia. Muissa Pohjoismaissa miesten ja naisten palkkaerot eivät ole yhtä suuria kuin Suomessa.

Työmarkkinat ovat Suomessa voimakkaammin sukupuolittuneet kuin muualla Pohjois-Euroopassa. Suomessa n. 90 % sairaanhoitajista on naisia. Tasa-arvo – tai sen puuttuminen – selittää kuitenkin huonosti sitä, miksi Saksassa tai Italiassa sairaanhoitajan palkka on parempi kuin Suomessa. Viimeksi mainituissa maissa tasa-arvo kun on huonommassa tilassa kuin Suomessa. Väestön ikääntyessä tilanne pahenee. Vuosikymmenen loppuun mennessä erilaisia hoitajia tarvitaan lisää noin 30 000.

Mikäli kunta-alan sote-työehtosopimuksen piirissä työskentelevälle hoitohenkilöstölle annettaisiin 300 euron palkankorotus, hinta olisi n. miljardia euroa/v. Se on paljon rahaa.

Hoitajapula aiheuttaa suuria taloudellisia kustannuksia, kun hoitojonot kasvavat ja ihmisten sairaslomat pitenevät. Syntyvät menot voivat ylittää palkankorotuksen hintalapun.

Parempi palkka voi tuoda lisää työntekijöitä, mutta se yksin ei saa pysymään alalla. Kiire ja liiallinen työmäärä vie muihin töihin.

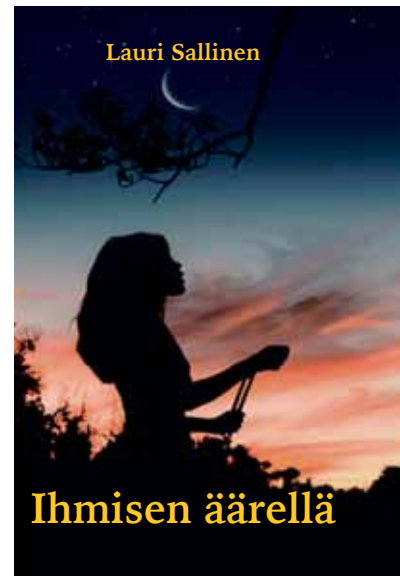
Hoitajapula on yhteiskunnallinen ongelma, ja se on ratkaistava. On vaara, että koko hoiva- ja hoitoala romahtaa. Lakko-oikeutta rajoittava pakkolaki olisi perustuslain vastainen. Ja pakkolaki syventäisi entisestään hoitoalan henkilöstön saatavuusongelmaa. "Hölmöläisten peitto."

Jouni Pänkäläinen

Ihmisen äärellä

Lauri Sallinen. Kuva: Jouni Pänkäläinen

Lauri Sallinen (s.1979) on Jyväskyläläinen kirjailija ja ajattelija, jonka tuotannossa elämäntapa yhdistyy kielen yksinkertaiseen kauneuteen. Sallinen on valmistunut yhteiskuntatieteiden maisteriksi Jyväskylän yliopistosta. Hän on julkaissut kaksi romaania, aforismikoelmia sekä esseekirjallisuutta.

Sallisen uusin teos

"Ihmisen äärellä" on julkaistu huhtikuussa 2022. Kovakantinen kirja on monitasoinen kertomus kaksi kuunkiertoa yksinäisyydessä viettäneestä Mikaelista, joka palaa kotikyläänsä. Paluun myötä alkaa huikea matka ihmisen äärelle.

Kirjan on julkaissut kustannusyhtiö Arvoka.

www.arvoka.net

Kaksi vuotta tulipalosta

Aika rientää - tulee kuluneeksi kaksi vuotta 10.7.2022 kun tuli pääsi valloilleen Palokan Ilona-korttelissa. Pahiten palossa kärsineen Ilonatalon asukkaat olivat evakossa puolitoistavuotta. Lukupihan asukkaat noin puoli vuotta ja Oloneuvoksen asukkaat kolme kuukautta, vaikka tuli ei taloon levinnytkaan. Ihmetystä herätti jo tuolloin miten melko uudessa talossa tuli pääsi leviämään niin helposti. Selitys löytyi: palokatkot puuttuivat, vaikka ne olivatkin rakennuspiirustuksissa.

Palo levisi ulkonseinän ja talon välissä olevissa raiiloissa. Niihin on nyt laitettu palon estoverkot, jotka kuumetessaan laajenevat ja estävät tulen leviämisen. Parvekkeet ovat nyt palamattomasta materiaalista. Talot ovat nyt korjattuina parempia ja turvallisempia kuin ennen tulipaloa.

Palokan Ilona -kortteli on ikääntyneille (55-vuotta täyttäneille) mahtava paikka asua. On omistusasuntoja, asumisoikeusasuntoja ja vuokrasuntoja.

Kolme taloa eivät ole palvelutaloja, mutta toisistaan pidetään huol-

ta. Asua voi myös kuten kerrostaloissa yleensäkin, jos niin haluaa. Harrastusmahdollisuudet ovat laajat. Kulttuurielämyksiä tarjoavat monet harrastajaryhmät. Hyvinvointia edistävät hieroja-, jalkahoitaja- ja kampaajapalvelut ym.

Kolmen talon asukkaiden yhteistyöfoorumi ja toiminnanohjaaja nivovat yhteen kolmen talon yhteisen toiminnan. Se on haastavaa, ja sitä ei ole muissa Jason kohteissa.

Palokassa on hyvä asua ja palvelut ovat saatavilla lähellä. On kauppa, terveyskeskus, kirjasto, Visalan kerhotila ja kirkko.

Muista Jason neljästä talosta tämä poikkeaa edukseen, on yrittäjäveltoinen Kortteeriravintola Oiva. Sinne myös ulkopuoliset ovat tervetulleita ruokailemaan. Kaupungilta on haettava vuoronumero jos aiot päästä tänne asumaan.

Olen kirjoittanut ja koonnut kirjan Punainen Kukko Palokassa. Siinä kerron tulipalosta oman tarinani ja monet asukkaat kertovat omista kokemuksistaan.

On vaikeaa ymmärtää mitä kaikkea tulipa-

lostasta voi seurata, kun lukee lehdestä, että jonkun koti on palanut. Kerron kirjassani millaista elämämme Palokan Ilona-korttelissa oli ennen tulipaloa. Viranomaisten ja asiantuntijoiden kirjoituksia on myös. Kuvat tulipalosta ovat paikallisen valokuvaaja-yrittäjä Jari Laineen (Color kuva oy, Saharinentie 6 Palokka). Näin olen kirjoittanut tal-

teen monia koskettaneen ja järkyttäneen tulipalon. Tuli on hyvä renki, mutta huono isäntä.

Raimo Rajanen
(Kirja Punainen Kukko Palokassa on myynnissä tekijältä)

raimo.t.rajanen@gmail.com

Konsertti äideille

LAUANTAINA 7.5.2022 KLO 14:00

AALTO-SALISSA

(Väinönkatu 7, Jyväskylä)

Esiintymässä JTY:n sekakuoro Aallon Laulajat

Runojen lukijana Kaarina Mutalahti

Kakkukahvit ja ruusu naisille

Tilaisuuden avaa:

Lassi Hakonen, Jyväskylän demarinuorten puheenjohtaja

Vapaa pääsy! Tervetuloa

AITOA THAIMAALAISTA HIERONTAA JYVÄSKYLÄSSÄ

Voionmaankatu 6
Puh. 050 522 9390
info@thairanna.fi

THAIRANNA

Avoimna:
Ti-La klo 11-19
www.thairanna.fi

Työskentelemme yhdessä!
HUHTAKESKUS, Nevakatu 1

Nettiajanvaraus 24h/torihius.fi

Aukioloajat ark. 9-17

Huhtahius 044 099 5445

Torihius 014 614 089

"Meillä voit myös maskin laittaa,
työntekoa ei se haittaa"

KAIKEN KANSAN VAPPUJUHLA

Lounaispuistossa sunnuntaina 1.5.2022 klo 12

Vapaa pääsy!

Klo 10.00

Käynti vakaumuksensa puolesta

kaatuneiden muistomerkillä

Vanhalla hautausmaalla

Klo 11.00

Kulkevien järjestäytyminen

Ilmarisenkadulla Järjestöjen talon luona.

Klo 11.30

Kulkevat lähtee kohti Lounaispuistoa reittiä

Vapaudenkatu–Kilpisenkatu–Kauppakatu–

Seminaarinkatu. Soittokunta Kajastus

tahdittaa marssia.

Klo 12.00

Vappujuhla Lounaispuistossa alkaa

yhteislaululla Kajastuksen tahdissa.

Avaussanat lausuu kansanedustaja

Riitta Mäkinen. Juhlapuheen pitää

vasemmistoliiton toinen vara-

puheenjohtaja Minna Minkkinen.

Juhlan päätteeksi esilentyy Rauta.

Rauta

**Riitta
Mäkinen**

**Minna
Minkkinen**

**JTY:n Soittokunta
Kajastus**

Tervetuloa!

Perinteinen työväntouluilla A-sallilla 30.4. klo 18 alkaen.
Mukana Soittokunta Kajastus ja Aallon Laulajat. Järjestää JTY. Vapaa pääsy.

Buffet: JyPK • Simatarjoilu: JTY • Nuoret Kotkat

Järjestäjä: SAK:n Jyväskylän Alueen Paikallisjärjestö ry

Tilaa Demokraatti

Hei,
Demokraatti on kotimaan poliittilan,
työmarkkinoitten ja kulttuurin ykköslehti. Lue
uutiset verkosta ja syväluotaavat tarinat
niiden takaa uudesta aikakauslehdestä, joka
ilmestyy 23 kertaa vuodessa.

Kaikki ei ole sitä mitä näyttää.

va. päätoimittaja
Rana Aaristo

alkaan
69€
/ 6kk

Tilaa Paperilehti

Nauti tuhdistä ja laadukkaasta
lukupaketista aikakauslehtenä,
joka ilmestyy 23 kertaa
vuodessa.

alkaan
45€
/ 6kk

Tilaa Näköislehti

Lue lehti heti kun se valmistuu
ympäristöystävällisesti
sähköisesti. Näköislehti toimii
laitteella kuin laitteella ja saat
se ilman jakeluviveltä vaikka
taskuusi heti julkaisuhetkellä.

Lataa Sovellus

Poliittikan suurkulutteen
ykkösäppi on tässä! Nappaa
hektisen uutispäivän
kiinnostavimmat jutut matkaasi.

Tilaa Demokraatti
www.demokraatti.fi